

Allmänna anvisningar för fullmäktige

I lagen om intressebevakningsfullmakt finns bestämmelser om fullmäktiges ställning och uppgifter. Följande anvisningar är allmängiltiga. De har inte getts med tanke på något enskilt bemyndigande. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata som verkar som förmyndarmyndighet ger ytterligare information.

En intressebevakningsfullmakt träder i kraft när den har fastställts av förmyndarmyndigheten. Efter fastställandet kan fullmäktigen uträtta ärenden på fullmaktsgivarens vägnar genom att visa upp beslutet om fastställande tillsammans med en kopia av fullmakten. Den ursprungliga intressebevakningsfullmakten bör förvaras omsorgsfullt. Fullmäktigen bör på begäran kunna uppvisa den ursprungliga fullmakten för de aktörer han eller hon uträttat ärenden hos.

Efter att fullmäktigen har ansökt om fastställande av fullmakten kan han eller hon dock med stöd av fullmakten inleda sådana åtgärder som är nödvändiga för att skydda fullmaktsgivaren mot skada.

Fullmäktigens allmänna skyldigheter

Fullmäktigen ska samvetsgrant bevaka fullmaktsgivarens rättigheter och främja dennes bästa. Innan fullmäktigen fattar beslut på fullmaktsgivarens vägnar ska fullmäktigen ta reda på fullmaktsgivarens åsikt ifall ärendet är viktigt för fullmaktsgivaren och hörandet kan ske utan betydande svårigheter. Det är dock inte nödvändigt att höra fullmaktsgivaren, om denne inte kan förstå ärendets betydelse.

Om fullmaktsgivaren har gett fullmäktigen förhållningsregler, ska fullmäktigen handla i enlighet med dem. Förhållningsreglerna kan vara skriftliga eller muntliga och de framgår inte alltid ur fullmakten.

Fullmäktigen ska hålla fullmaktsgivarens tillgångar avskilda från sina egna tillgångar. Uppdraget ska skötas så att de betalningar som tillhör fullmaktsgivaren i mån av möjlighet betalas direkt från fullmaktsgivarens konto.

Lämnande av egendomsförteckning

Fullmäktigen ska, inom tre månader från att fullmakten har fastställts, lämna en förteckning till förmyndarmyndigheten över de tillgångar och skulder som tillhör fullmaktsgivaren och som fullmakten gäller. Om fullmaktsgivaren senare erhåller egendom, ska en förteckning över denna egendom lämnas till förmyndarmyndigheten inom en månad från förvärvet. Om fullmaktsgivaren blir delägare i ett dödsbo, ska fullmäktigen inom en månad från bouppteckningen lämna bouppteckningsinstrumentet till förmyndarmyndigheten.

Förvaring av handlingar

Om intressebevakningsfullmakten gäller ekonomiska angelägenheter, är fullmäktigen förpliktad att förvara kontoutdrag, verifikat och övriga handlingar som hänför sig till förvaltningen av fullmaktsgivarens egendom. Att föra bok och förvara handlingar är nödvändigt för att fullmäktigen vid behov ska kunna redogöra för förvaltningen av fullmaktsgivarens egendom. Fullmäktigen kan också bli tvungen att redogöra för förvaltningen av fullmaktsgivarens egendom för förmyndarmyndigheten.

Om fullmakten gäller andra än ekonomiska angelägenheter, är fullmäktigen förpliktad att förvara anteckningar och handlingar som hänför sig till dem för att vid behov kunna redogöra för de åtgärder som har vidtagits på fullmaktsgivarens vägnar.

Årsredovisningsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter till förmyndarmyndigheten

Om intressebevakningsfullmakten gäller ekonomiska angelägenheter, kan i fullmakten förordnas att fullmäktigen ska lämna en redovisning till förmyndarmyndigheten. Även om det i fullmakten inte skulle finnas något förordnande om redovisning, kan förmyndarmyndigheten, om det finns skäl för det, begära att fullmäktigen ger en redovisning för uppdraget. Fullmäktigen ska på begäran ge förmyndarmyndigheten redovisningen och andra nödvändiga uppgifter, verifikat och handlingar som gäller uppdraget samt förete de värdepapper som han eller hon förvaltar.

Egendomsgåva

Fullmäktigen får inte skänka bort egendom som tillhör fullmaktsgivaren. Fullmäktigen får däremot, om denne inte är jävig, skänka en gåva om grunderna för gåvan har preciserats i fullmakten.

Fullmäktigens jäv

Fullmäktigen kan inte företräda fullmaktsgivaren i ett ärende där han eller hon är jävig. Fullmäktigen är jävig, ifall motpart i ärendet är:

1. fullmäktigen själv, fullmäktigens make eller någon som fullmäktigen företräder;
2. fullmäktigens eller dennes makes barn, barnbarn, syskon, förälder eller far- eller morförälder eller en sådan persons make, eller
3. fullmäktigens syskonbarn eller förälders syskon.

Motparter är till exempel säljare och köpare, hyresvärd och hyrestagare, gåvogivare och gåvotagare eller, om det är fråga om ett dödsbo, efterlevande make och arvingarna. Fullmäktigen får inte heller företräda fullmaktsgivaren när fullmäktigens och fullmaktsgivarens intressen i ärendet kan bli motstridiga.

Om fullmäktigen är jävig, agerar i dennes ställe ersättaren eller en intressebevakare, som utses separat för ärendet. För att ersättaren ska kunna agera, ska han eller hon för sin egen del ansöka om fastställande av intressebevakningsfullmakten hos förmyndarmyndigheten. Om det inte finns en ersättare, kan fullmäktigen hos förmyndarmyndigheten ansöka om att en intressebevakare utses för ärendet som han eller hon är jävig i. För givande av gåva kan en intressebevakare dock inte utses.

Rättshandlingar som kräver tillstånd

Fullmäktigen behöver inte söka tillstånd hos förmyndarmyndigheten för rättshandlingar, om detta inte har förordnats i fullmakten. Om detta har förordnats i fullmakten, ska tillstånd sökas hos förmyndarmyndigheten som övervakar fullmäktigens verksamhet. Rättshandlingar är till exempel köp och försäljning av bostad, arvskifte, försäljning av skog eller låntagning.

Upplåtelse och pantsättning av fastighet

Fullmäktigen får sälja, inteckna eller pantsätta en fastighet endast om detta uttryckligen har förordnats i fullmakten. Om detta inte har förordnats i fullmakten, kan en intressebevakare utses för fullmaktsgivaren för dessa ärenden.

Fullmäktigens arvode och ersättning för kostnader

Fullmaktsgivaren kan i fullmakten eller förhållningsreglerna förordna om fullmäktigens arvode och om ersättningen för kostnader. Fullmaktsgivaren och fullmäktigen kan också sinsemellan komma överens om arvodet och ersättningen för kostnader. Om inget har förordnats eller överenskommit, har fullmäktigen rätt att av fullmaktsgivarens medel få ersättning för nödvändiga kostnader samt ett arvode som är skäligt i förhållande till uppdragets art och omfattning.

Sekretess

Fullmäktigen får inte utan fullmaktsgivarens medgivande ge offentlighet åt ärenden som är sekretessbelagda i syfte att skydda fullmaktsgivarens ekonomiska intressen eller privatliv.

Åtgärder när en intressebevakningsfullmakt upphör att gälla

När en intressebevakningsfullmakt har upphört att gälla, ska fullmäktigen lämna en slutredovisning över uppdraget samt överlåta fullmakten och den förvaltade egendomen till fullmaktsgivaren eller till någon annan som är berättigad till egendomen. Andra som kan vara berättigade till egendomen är till exempel en intressebevakare som har utsetts för fullmaktsgivaren, en andrahandsfullmäktig eller en delägare i fullmaktsgivarens dödsbo. Mottagaren av redovisningen har rätt att av fullmäktigen få kontoutdrag, verifikat och andra handlingar som gäller fullmaktsuppdraget till påseende. Ingen slutredovisning behöver lämnas om så har förordnats i fullmakten. I så fall lämnas inte heller någon slutredovisning till förmyndarmyndigheten.

När en intressebevakningsfullmakt upphör att gälla på grund av att fullmaktsgivaren har avlidit och egendomen inte utan dröjsmål kan överlämnas till dödsboets delägare för gemensam förvaltning, kan fullmäktigen överlåta egendomen till en sådan delägare i dödsboet som kan sörja för boets egendom. Alla delägare i dödsboet, vars personuppgifter och vistelseorter är kända, ska av fullmäktigen informeras om överlåtelsen av egendomen.